

CÁI TINH THẦN ĐẶC BIỆT CỦA TIẾNG VIỆT

Theo các nhà ngữ học thì tiếng Mỹ là thứ tiếng nói vay mượn rất nhiều từ ngữ của các tiếng khác trên khắp thế giới, vì vậy mà nó rất dồi dào và sống động, nó là tiếng nói số một của loài người hiện nay.

Theo tôi thì tiếng Việt cũng không thua kém chi.

Nó đang đứng thứ 12 về số đông người nói [83 triệu] và đang lan ra khắp thế giới tự do từ cái biến cố 1975.

Nó có một nguồn gốc rất là đa dạng vì qua 2,3 ngàn năm nó đã mượn rất nhiều tiếng Tàu mà xài, rồi gần đây lại còn mượn hàng trăm tiếng một của Pháp mà nói, bây giờ đã trở thành tiếng Việt rồi, thí dụ như béret, kaki, kilo, gara, accu, v.v. Các bạn có thể kể ra vài trăm tiếng như thế.

Hiện nay tiếng Việt lại còn đang dùng rất nhiều tiếng Anh Pháp Mỹ vay mượn như computer, battery, charge, v.v. Mượn như thế sau này một thời gian sẽ Việt hoá và trở thành tiếng Việt luôn.

Đó là một điều hay, rất hay, tiếng Việt dồi dào thêm, có thêm nhiều cách nói, nhiều ngữ vựng, nhiều cách phô bày tư tưởng.

Nhưng ta nên để ý rằng dù có nói bao nhiêu thứ tiếng khác nhau đi nữa, ta cũng chỉ có một thứ chữ abc hiện nay để viết, ta không còn viết chữ Nôm nữa, ta không còn viết chữ Tàu nữa, ta không còn biết chữ khoa đầu là chữ gì nữa, và sẽ không bao giờ.

Như trong câu nói sau đây: cho xe vô gara, rồi check giùm cái bình điện, nếu hết charge thì câu điện giùm, vô nhà coi công tơ [compteur] tháng này tiền nước bao nhiêu. Có đến 6 ngôn ngữ khác nhau của cả thế giới trong câu nói ngắn đó mà ta không ngờ! [Việt, Tàu, Pháp, Anh, Mỹ].

Một chuyện lạ hơn nữa là, cách đây mấy ngàn năm, ngoài tiếng Tàu ra, ông bà ta còn dùng và xài không biết bao nhiêu là tiếng nước ngoài ở Đông nam Á châu mà ta cứ tưởng đâu là tiếng Việt của ta, không ngờ đó là tiếng nói của biết bao ngôn ngữ láng giềng, mà lại không phải là tiếng Tàu.

Thí dụ ta nói *tha thiết thiết tha* đó là tiếng Thái.

Vắng vẻ, đó cũng là tiếng Thái luôn.

Đùng đùng, vâng, cũng là tiếng Thái!

Vơ vẩn vẩn vợ, đó là tiếng Lào đó bạn ơi.

Chân tay, chân mây. Nó là tiếng Khmer đó.

Một ngày, một hai ba bốn năm, đó cũng là tiếng Miên luôn!

Cụ Nguyễn gia Thiệu cách đây gần 200 năm đã viết:

“*Trẻ tạo hoá đành hanh quá ngán*”

[*đành hanh* là tiếng gốc Chàm đó bạn ơi, có nghĩa là *ganh ghét, ganh tị*]

Cụ Nguyễn Trãi cách đây gần 600 năm nói:

“*Tuy rằng bốn bể cũng anh tam*”

[Đó là tiếng Mã lai hiện nay đó bạn ơi, có nghĩa là *thằng em trai*]

Hay là: Hai chữ công danh tiếng *vả vè*.

Đó là tiếng Lào xưa đó, “*vả vè*” có nghĩa là *trống vắng*, mà bây giờ người Việt không còn ai nói nữa.

Người Việt nói cái *dùi cui* hay *đùi cui* thì 250 triệu người Indonesia và Malay cũng nói là *đulkul...* y hệt!

Hai tiếng *Nôm na* mà ai cũng cho là *Nôm* là *Nam*, vậy thì *na* là gì? Mọi người đều lờ đi!

Thật ra, *Nôm* và *na* đều có nghĩa gốc là *xưa, cũ, lâu đời*... đã có từ lâu.

[Các tiếng Lào, Thái, Khmer đều có ghi hai tiếng “*nôm na*” và đều giải thích như vậy]

Tiếng *Nôm* là tiếng nói xưa của người nước ta, đã nói như vậy từ lâu, trước khi ông bà ta gặp người Tàu.

Còn nhiều nữa, rất nhiều nữa, ***cả thấy 27 ngàn 400 tiếng Việt như vậy***, ta đã cùng nói cùng xài chung, dùng chung, của không biết bao nhiêu là ngôn ngữ anh em chung quanh ta, đến nỗi là không có một tiếng Việt nào mà lại không có chung *đồng nguyên* [*gốc gác*] với một vài ngôn ngữ khác ở miền Đông nam Á này.

Các tiếng nói Đông nam Á [*Khmer, Lào, Thái, Chàm, Malay, Indonesia, Nùng, Hmong Bahnar, Rhade, v.v.*] bao bọc tiếng Việt trong một vòng dây thân ái của tình anh em ngôn ngữ chung dòng chung họ hàng mà chúng ta không ngờ đến đó thôi.

Nhưng tiếng Việt có một điểm rất lạ, dễ thì dễ mà khó cũng thật là khó, vì ta tưởng là ta viết được tiếng Việt là ta hiểu được tiếng Việt.

Thật ra ta không hiểu tiếng mẹ đẻ của chúng ta nó ra làm sao cả:

– Ta nói *đau đớn* mà ta không hiểu *đớn* là gì, [*đớn* là tiếng Mon có nghĩa là *đau cái đau của lòng mình*].

– Ta nói *rộn rịp* mà không hiểu *riệp* là gì, [*riệp* là *bận việc*], gốc tiếng Lào Thái đó bạn ơi.

– Ta nói *săn sóc, chăm sóc* mà ta chẳng hiểu *săn* là gì mà *sóc* là gì. *Săn* là theo dõi, *sóc* là sức khoẻ # health [gốc *Sanskrit / Pali* đó].

Có cả thảy chừng 10 ngàn tiếng Việt gốc gác như thế!

Thành thử dù cho ta có biết viết chữ Nôm, hay chữ Tàu đi nữa, ta vẫn không thể nào biết ý nghĩa của mỗi từ ngữ trong tiếng Việt của ta đâu!

Biết thêm vài ba ngàn tiếng Pháp, tiếng Anh, chữ Tàu chữ Nôm thì cũng tốt thôi, ta sẽ trở thành một thứ học giả “*bất đắc dĩ*”, nhưng đừng tưởng rằng như vậy là đã hiểu thông suốt tiếng Việt.

Cái này đòi hỏi phải có một trình độ và khả năng hiểu biết ý nghĩa nguồn gốc của mỗi chữ mỗi âm, mỗi từ trong tiếng Việt mà *con số lên đến gần 10 ngàn tiếng đơn như vậy*.

Chỉ có một cách qua được cái khó khăn vượt bực đó.

Đó là phải có ***một bộ từ điển nguồn gốc tiếng Việt***, tham khảo khắp cả 58 thứ tiếng lớn nhỏ ở nam Á châu, từ tiếng Thái, Lào, Khmer, Miến, Malay, Indonesia cho đến những tiếng nói thiểu số với vài ba trăm ngàn người, tiếng Mường, tiếng Nùng, tiếng Hmong, tiếng Chàm... Chúng nó đều có đóng góp âm thanh, giọng nói và ý nghĩa gốc gác, hay làm nguồn cội ban đầu cho mọi từ, mọi ngữ trong tiếng Việt.

Và đó là **bộ Từ điển nguồn gốc tiếng Việt**, sắp xuất bản mà chúng tôi xin phổ biến trước một ít từ ngữ nguồn gốc Việt để các bạn và quý vị xem cho vui.

BS Nguyễn Hy Vọng

Bác sĩ Nguyễn Hy Vọng sinh năm 1932, tại Huế. Tốt nghiệp Đại Học Y Khoa Sài Gòn năm 1958. Đã hành nghề bác sĩ tại Miền Nam Việt Nam và tại Hoa Kỳ từ ngày ra trường cho đến năm 1997.

Cộng tác với cố học giả Đào Đăng Vĩ soạn Pháp Việt Đại Từ Điển (1952), Pháp Việt Tiểu Từ Điển (1954), Bách Khoa Từ Điển (phần danh từ khoa học, Volumé A, B, C (1960).

Bắt đầu nghiên cứu và soạn thảo Từ Điển Nguồn Gốc Tiếng Việt từ năm 1981. Đang sửa soạn xuất bản đĩa CD và sách giấy.

Hiện sống tại Tustin, California.

Thú vui: du lịch, đời sống gia đình, và nghiên cứu từ điển.

Ảnh: Ông Bà BS. Nguyễn Hy Vọng

Nguồn: Internet eMail by MD Trịnh Tường Vân chuyển

*Đăng ngày Thứ Năm, January 27, 2022
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQT/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*